

IZŠLA JE 6. IZDAJA SMERNIC ZA UPORABO DIREKTIVE 2014/34/EU (ATEX) S PODROČJA VARNOSTNIH STANDARDOV IN TEHNIČNE SKLADNOSTI PROTIEKSPLOZIJSKE OPREME

Januarja letos (2026) je Evropska komisija (EK) izdala posodobljeno 6. izdajo smernic za uporabo Direktive 2014/34/EU, ki ureja področje opreme in zaščitnih sistemov, namenjenih uporabi v potencialno eksplozivnih atmosferah (plini, hlapi, prah). Smernice predstavljajo ključno orodje za zagotavljanje enotne interpretacije zakonodajnega okvira, krepitev varnosti pri delu (področji digitalizacije in praktične izvedbe) ter spodbujanje konkurenčnosti evropskega gospodarstva.

V skladu s strateškimi usmeritvami za krepitev enotnega trga in zagotavljanje najvišje ravni varovanja zdravja in premoženja, nova izdaja dokumenta s smernicami predstavlja nujne posodobitve, ki izražajo tehnološki napredek in zakonodajne spremembe na ravni Evropske unije (EU).

Izdaja smernic ATEX (iz fr. ATmosphères EXplosibles, sl. eksplozivne atmosfere) temelji na konsenzu – soglasju članov, doseženem aprila lani (2025) na zasedanju strokovne skupine ATEX (ATEX Expert Group). Dokument je zasnovan kot operativni priročnik za vse deležnike – od proizvajalcev in uvoznikov do priglašanih organov ter nacionalnih nadzornih institucij. Njegov namen je zmanjšati tveganja za neskladnosti in olajšati prost pretok varne eksplozijske opreme znotraj Evropskega gospodarskega prostora (EGP).

Najpomembnejši poudarki nove izdaje so:

- **Skladnost z Novim zakonodajnim okvirom (NLF)**

Smernice dodatno pojasnjujejo in utrjujejo jasnost opredeljenih vlog udeležencev v dobavni verigi. S tem pomembno prispevajo k večji sledljivosti proizvodov na trgu in natančneje določajo odgovornost gospodarskih subjektov.

- **Tehnična razmejitev in področje uporabe**

Dokument podaja natančnejša merila za opremo, ki ni del uporabe direktive, ter posebnosti za medicinske pripomočke in osebno varovalno opremo, ki se uporabljajo v potencialno eksplozivnih atmosferah.

- **Sinergija z Uredbo (EU) 2023/1230 o strojih**

Vključena so pomembna pojasnila za sočasno uporabo z novo Uredbo o strojih. Usklajenost obeh predpisov zagotavlja večjo pravno varnost proizvajalcem kompleksnih industrijskih postrojenj.

- **Postopki ugotavljanja skladnosti**

Podrobneje so razdelani moduli za ocenjevanje varnosti, vključno s posodobljenimi navodili za certificiranje sklopov, komponent in naprav v skladu s predpisanimi standardi.

Republika Slovenija (RS) na pristojnih ministrstvih in organih v sestavi pozorno spremlja vsebinske posodobitve Evropske komisije (EK) na področju protieksplzijske zaščite. Dosledna uporaba novih smernic slovenskim podjetjem omogoča učinkovitejšo integracijo na tuje trge, hkrati pa zagotavlja skladnost industrijske opreme z najstrožjimi evropskimi varnostnimi predpisi in postopki ter najvišjo stopnjo varnosti v domačem industrijskem okolju (npr. v kemični, farmacevtski in energetske industriji).

Nova izdaja smernic presega zgolj urejanje trenutnega stanja, saj aktivno pripravlja podlago za digitalno preobrazbo področja. Ključne novosti, kot sta uvedba elektronske dokumentacije in možnost digitalnega označevanja, bodo bistveno poenostavile administrativne postopke ter zmanjšala tovrstne obremenitve v gospodarstvu.

Posodobljene smernice ATEX presegajo okvir zgolj tehničnega dokumenta – so odraz temeljne zavezanosti Evropske unije (EU) k nenehnemu izboljševanju varnostnih standardov.

Pristojni organi ob tem pozivajo vse gospodarske subjekte, da svoje delovne procese uskladijo z najnovejšimi določili, saj s tem ne bodo izpolnili le zakonodajnih zahtev, pač pa neposredno prispevali k varnemu, stabilnemu in tehnološko naprednemu gospodarskemu okolju.

6. izdaja smernic (januar 2026) za uporabo Direktive 2014/34/EU (ATEX) s področja digitalizacije, varnostnih standardov in tehnične skladnosti za opremo v potencialno eksplozivnih atmosferah je dostopna na uradnem spletišču Evropske komisije (EK) na portalu za notranji trg, industrijo in podjetništvo; na povezavi

<https://webgate.ec.europa.eu/circabc-ewpp/d/d/workspace/SpacesStore/496c6b44-4224-468b-abee-cdb5617f3f90/download>

Do redno posodobljenega seznama harmoniziranih standardov pod Direktivo 2014/34/EU (ATEX) pa lahko dostopate na portalu za e-branje SIST; na povezavi

<https://henweb.sist.si/#/app/directive/4819278c-be3b-46d0-905b-73caf7912025>

Viri:

<https://webgate.ec.europa.eu/circabc-ewpp/d/d/workspace/SpacesStore/496c6b44-4224-468b-abee-cdb5617f3f90/download>

Povzela in pripravila: **Enisa Šmrković, mag.,**
Kontaktna točka SIST